ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobkyně: **Z. V.**, zastoupené Mgr. Lukášem Seibertem, advokátem se sídlem Sokolská třída 1204/8, Ostrava – Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2014, čj. MPSV-UM/21613/14/4S-MSK, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 10. 2015, čj. 20 Ad 86/2014 – 44,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Lukáši Seibertovi, advokátovi se sídlem Sokolská třída 1204/8, Ostrava – Moravská Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce **1573 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 10. 10. 2014, čj. 546460/2014/OOI (dále „prvostupňové rozhodnutí“), Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Ostravě (dále „úřad práce“) nepřiznal žalobkyni dávku pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí.

[2] Rozhodnutím ze dne 21. 11. 2014, čj. MPSV-UM/21613/14/4S-MSK (dále „napadené rozhodnutí“), žalovaný zamítl odvolání žalobkyně proti shora uvedenému prvostupňovému rozhodnutí a toto rozhodnutí potvrdil.

II.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě. Krajský soud žalobu zamítl. Součástí správního spisu je rozhodnutí ze dne 18. 9. 2014, kterým úřad práce odňal žalobkyni příspěvek na živobytí s účinností od 1. 8. 2014 na základě § 49 odst. 5 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon č. 111/2006 Sb.“). Důvodem odnětí bylo, že žalobkyně nedoložila doklady potřebné k posouzení nároku na dávku na měsíc srpen 2014 a nedostavila se k osobnímu jednání s panem V. B. Rozhodnutím ze dne 19. 11. 2014 žalovaný přezkoumal k odvolání žalobkyně rozhodnutí o odnětí dávky a potvrdil je jako věcně správné. Žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 11. 2014 Krajský soud v Ostravě zamítl rozsudkem ze dne 21. 10. 2015, sp. zn. 20 Ad 84/2014.

[4] Podle § 3 odst. 1 písm. h) zákona č. 111/2006 Sb. není v hmotné nouzi osoba, které byla dávka odňata podle § 45 odst. 2 nebo § 49 odst. 5 téhož zákona, nebo osoba s ní společně posuzovaná, a to po dobu tří kalendářních měsíců následujících po kalendářním měsíci, ve kterém došlo k odnětí dávky. Pokud tedy byl žalobkyni rozhodnutím ze dne 18. 9. 2014 odňat příspěvek na živobytí od 1. 8. 2014 z důvodu porušení povinností podle § 49 odst. 5 zákona č. 111/2006 Sb., pak žalobkyně není po dobu tří kalendářních měsíců následujících po odnětí příspěvku posuzována jako osoba v hmotné nouzi, a to bez ohledu na její finanční situaci. Proto jí nebylo možné přiznat dávku na září roku 2014.

III.

[5] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítla, že správní orgán účelově a nesprávně zahrnul do okruhu společně posuzovaných osob i pana V. B., který do tohoto okruhu nepatří. Stěžovatelka má v péči zdravotně postižené dítě, kterému se musí osobně věnovat.

IV.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadou, k níž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Stěžovatelka se v kasační stížnosti omezila prakticky na jedinou stižní námitku, kterou nadto uplatnila v obecné rovině. Uvedla pouze, že správní orgán nesprávně určil okruh společně posuzovaných osob a že součástí tohoto okruhu nemá být pan V. B. Neuvedla však žádné důvody, na jejichž základě by měl být pan B. vyloučen z okruhu společně posuzovaných osob, ani bližší skutkové okolnosti, které by konkrétně

zpochybňovaly věcnou správnost rozsudku krajského soudu. Zmínila, že má v péči těžce zdravotně postižené dítě, kterému je nucena se věnovat, neozřejmila však, jaký vliv má tato skutečnost na zahrnutí pana B. do okruhu společně posuzovaných osob. Vedle obecnosti uplatněných kasačních námitek je třeba rovněž upozornit, že míří mimo důvody rozhodné v nyní projednávané věci.

[10] Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka dne 17. 9. 2014 požádala o příspěvek na živobytí. Tuto dávku lze přiznat nejdříve od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém bylo zahájeno řízení o přiznání dávky, pokud osoba v daném měsíci splnila všechny podmínky pro přiznání nároku na dávku (srov. § 38 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb.). Dávka tudíž mohla být přiznána nejdříve od 1. 9. 2014.

[11] Dne 18. 9. 2014 vydal úřad práce rozhodnutí, kterým stěžovatelce odňal s účinností od 1. 8. 2014 nárok na příspěvek na živobytí. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že podle úřední evidence došlo u stěžovatelky s účinností od 1. 6. 2014 ke změně okruhu společně posuzovaných osob. Stěžovatelka tuto skutečnost neoznámila. S úřadem práce nespolupracovala ani nadále. Nezúčastnila se sociálního šetření dne 12. 8. 2014, ačkoli ji o něm úřad práce s předstihem informoval. Dne 22. 8. 2014 si stěžovatelka převzala výzvu úřadu práce k doložení dokladů prokazujících nárok osoby v hmotné nouzi ze dne 14. 8. 2014 a výzvu k osobnímu jednání s úřadem práce, na které se měla dostavit s panem V. B. Dne 25. 8. 2014 se stěžovatelka osobně dostavila na úřad práce a sdělila do protokolu, že nemá co doložit, neboť požádala o vyloučení pana B. ze seznamu společně posuzovaných osob. Úřad práce stěžovatelku upozornil, že pan B. je dosud společně posuzovanou osobou pro dávky státní sociální podpory, a tudíž bylo její povinností doložit veškeré podklady uvedené ve výzvě. Pokud tuto povinnost nesplní, bude jí dávka odňata podle § 49 odst. 5 zákona č. 111/2006 Sb. Dne 27. 8. 2014 stěžovatelka předložila žádost o vyloučení pana B. z dávek státní sociální podpory od 1. 10. 2014; z toho vyplynulo, že pan B. bude společně posuzovanou osobou až do 30. 9. 2014. Totéž vyplynulo i z protokolu kontaktního pracoviště Ostrava – centrum, Pivovarská 84/1 ze dne 10. 9. 2014, který stěžovatelka předložila úřadu práce téhož dne. Stěžovatelka však nedoložila doklady uvedené ve výzvě ze dne 14. 8. 2014. Úřad práce proto stěžovatelce odňal dávku s účinností od 1. 8. 2014.

[12] Rozhodnutí o odnětí dávky potvrdil žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 11. 2014. Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 21. 10. 2015, čj. 20 Ad 84/2014 – 48. Kasační stížnost proti tomuto rozsudku zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 7. 1. 2016, čj. 7 Ads 283/2015 – 24; oba rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz a soud na ně v podrobnostech odkazuje. Oba soudy shledaly rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 11. 2014 věcně správným a zákonným, neboť stěžovatelka nesplnila vůči úřadu práce svou ohlašovací povinnost podle § 49 odst. 2 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb., a to ani na výzvu ze dne 14. 8. 2014, ve které ji úřad práce poučil o následcích nesplnění této výzvy.

[13] Podle § 21 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb. platí, že *„nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.“*

[14] Podle § 49 odst. 5 zákona č. 111/2006 Sb. platí, že žadateli, příjemci nebo společně posuzované osobě může být po předchozím upozornění dávka odňata, výplata dávky zastavena nebo žádost o dávku zamítnuta, nesplní-li dotyčný ve lhůtě stanovené správním orgánem své povinnosti podle § 49 téhož zákona (například neosvědčí skutečnosti rozhodné pro posouzení nároku na dávku, včas neoznámí změny těchto skutečností, nebo se osobně nedostaví na výzvu orgánu pomoci v hmotné nouzi atp.).

[15] Podle § 3 odst. 1 písm. h) zákona č. 111/2006 platí, že za osobu v hmotné nouzi se nepovažuje *„osoba, které byla dávka odejmuta podle § 45 odst. 2 nebo § 49 odst. 5, nebo s ní společně posuzovaná osoba, a to po dobu 3 kalendářních měsíců následujících po kalendářním měsíci, ve kterém byla dávka odejmuta*.“

[16] Systém pomoci v hmotné nouzi je nastaven tak, aby tato pomoc byla k dispozici osobám, které se nacházejí v tíživé finanční nebo sociální situaci. Zákon č. 111/2006 Sb. však zároveň obsahuje korekční mechanismy, které mají vést osoby v hmotné nouzi k řádné spolupráci s orgány pomoci v hmotné nouzi a rovněž mají zabránit zneužívání dávek. Konkrétním projevem tohoto mechanismu je § 3 zákona č. 111/2006 Sb., který upravuje případy, v nichž nelze osoby považovat za osoby v hmotné nouzi, ačkoli by případně splňovaly podmínky hmotné nouze podle § 2 zákona.

[17] Stěžovatelka naplnila hypotézu § 3 odst. 1 písm. h) zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť jí byla dávka pomoci v hmotné nouzi odňata s účinností od 1. 8. 2014 podle § 49 odst. 5 zákona pro nesplnění povinnosti stanovené v § 49 téhož zákona. Stěžovatelka konkrétně nesplnila povinnost oznámit orgánu pomoci v hmotné nouzi změnu skutečností rozhodných pro nárok na dávku, a neučinila tak ani následně na výzvu správního orgánu (srov. § 49 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb.). Rozhodnutí o odnětí pomoci bylo podrobeno soudnímu přezkumu, žaloba proti tomuto rozhodnutí byla pravomocně zamítnuta. V souladu s § 3 odst. 1 písm. h) zákona o pomoci v hmotné nouzi tudíž nebylo možné na stěžovatelku nahlížet jako na osobu v hmotné nouzi po dobu tří kalendářních měsíců následujících po měsíci, ve kterém došlo k odnětí dávky. V měsíci září 2014 tato tříměsíční lhůta dosud neuplynula, a tudíž nebylo možné stěžovatelce za tento měsíc přiznat dávku pomoci v hmotné nouzi.

[18] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[19] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[20] Krajský soud ustanovil stěžovatelce jako zástupce advokáta, který stěžovatelku zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Odměnu ustanoveného zástupce platí stát (srov. § 35 odst. 8 s. ř. s.). Soud určil advokátovi odměnu podle vyhlášky Ministerstva

spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále „advokátní tarif“) v částce 1000 Kč za jeden úkon právní služby [viz § 6, § 7 bod 3., § 9 odst. 2 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a to za sepis písemného podání soudu ve věci samé (kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu + DPH 21 % ve výši 210 Kč. Náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu činí 300 Kč na jeden úkon právní služby + DPH 21 % ve výši 63 Kč. Celková odměna zástupce včetně DPH tak činí 1573 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. května 2016

JUDr. Jan Passer
předseda senátu